

İÇ KONTROL

İç Kontrol Sistemi Nedir?

İç kontrol (İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü) **sistemi kurumun, yönetimi ve personeli tarafından hayata geçirilen, belirlenmiş hedeflere ulaşmasında ve misyonunu gerçekleştirmesinde makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmış ve kurumun genelini etkileyen bütünleşmiş bir süreçtir.** İç kontrol sadece mali işlemler ve raporlama ile ilgili değil; yönetimi, idare süreçlerini, stratejiyi ve kurumun diğer faaliyetlerini kapsayan tüm kontrolleri ifade eder. Her kurumun iç kontrol sistemi aynı değildir. Kurumlar ve kontrolleri; organizasyon yapısına, kurum kültürüne ve yönetim felsefesine göre farklılaşır.

İç Kontrol Sisteminin Amaçları

- ❖ Faaliyetlerin etkin ve verimli olması,
- ❖ Mali raporların güvenilirliğinin sağlanması,
- ❖ Yürürlükteki mevzuata uyumlu olması,
- ❖ Varlıkların korunması,
- ❖ Faaliyetlerin etkin ve verimli olması, kurumun; hedeflerine ulaşma düzeyi, performansı, fayda-maliyet yapısı gibi temel faaliyet hedefleri ile ilgili olması,
- ❖ Mali raporların güvenilirliği, mali verilerin açık ve anlaşılır bir biçimde kayıtlara alınması ve yayınlanması ile verilere kolaylıkla ulaşılabilmesi gibi konuları içerir olması,
- ❖ Yürürlükteki mevzuata uyum, kurumun yürüttüğü faaliyetlerin yasal düzenlemelere uygun olmasını sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaları içerir olması,
- ❖ Varlıkların korunması ise kurumun sahip olduğu tüm varlıkların güvence altına alınmasını içerir olmasıdır.

İç Kontrol Sisteminin Yasal Dayanakları

- ❖ Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- ❖ Sayıştay Kanunu
- ❖ İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar
- ❖ Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- ❖ İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- ❖ Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği
- ❖ Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi

Kamu İç Kontrol Sisteminin Bileşenleri

1. Kontrol ortamı standartları

- ❖ Etik değerler ve dürüstlük.
- ❖ Misyon, organizasyon yapısı ve görevler
- ❖ Personelin yeterliliği ve performansı
- ❖ Yetki devri

2. Risk değerlendirme standartları

- ❖ Planlama ve programlama
- ❖ Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi

3. Kontrol faaliyetleri standartları

- ❖ Kontrol stratejileri ve yöntemleri
- ❖ Prosedürlerin belirlenmesi ve belgelendirilmesi
- ❖ Görevler ayrılığı
- ❖ Hiyerarşik kontroller
- ❖ Faaliyetlerin sürekliliği
- ❖ Bilgi sistemleri kontrolleri

4. Bilgi ve iletişim standartları

- ❖ Bilgi ve iletişim
- ❖ Raporlama
- ❖ Kayıt ve dosyalama sistemi
- ❖ Hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirilmesi

5. İzleme standartları

- ❖ İç kontrolün değerlendirilmesi
- ❖ İç denetim

Kamu İç Kontrol Standartları (The Committee of Sponsoring Organizations of The Treadway Commission (COSO - Bir kurumun günlük faaliyetleri sırasında kurum içerisindeki mevcut ve olması gereken asgari iç kontrol uygulamalarının sistematik bir şekilde değerlendirilmesine imkan sağlayan bir iç kontrol biçimi) Modeli, The International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI - Uluslararası denetim standartları geliştirmek ve ülkeler arasında denetim kültürlerini ve birikimlerini paylaşmasına olanak sağlayan bir kuruluş) , Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ve Avrupa Birliği İç Kontrol Standartları çerçevesinde 18 standart, 79 genel şart belirlenmiştir.